

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ця процедура встановлює порядок визначення тривалості та вартості робіт при проведенні аудиту та сертифікації систем управління органом сертифікації систем менеджменту ТОВ «УКРСИСТЕМС».

1.2 Процедура розроблена з урахуванням основних вимог щодо тривалості аудитів згідно з ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1, IAF MD 5, IAF MD 11, IAF MD 1, ISO 22003-1.

1.3 Ця процедура застосовується для управління як штатним, так й позаштатним персоналом, який залучається до сертифікації систем управління.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ, СКОРОЧЕННЯ

2.1 Під час розроблення цієї процедури враховані вимоги та наведені посилання на наступні нормативні документи:

ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2017 Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем управління. Частина 1. Вимоги (EN ISO/IEC 17021-1:2015, IDT; ISO/IEC 17021-1:2015, IDT);

ISO 22003-1:2022 Food safety. Part 1: Requirements for bodies providing audit and certification of food safety management systems (Харчова безпека. Частина 1. Вимоги до органів, що здійснюють аудит та сертифікацію систем керування безпечністю харчових продуктів);

IAF MD 1:2023 Обов'язковий документ IAF щодо аудиту та сертифікації системи менеджменту багатооб'єктної організації;

IAF MD 5:2023 Обов'язковий документ IAF визначення часу аудиту систем менеджменту якості, навколишнього середовища, а також охорони здоров'я та безпеки праці;

IAF MD 11:2023 Обов'язковий документ IAF щодо застосування ISO/IEC 17021-1 для аудитів інтегрованих систем менеджменту.

2.2 В цій процедурі використовуються терміни та визначення понять, наведені в ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1, IAF MD 5, IAF MD 11, IAF MD 1, ISO 22003-1, а також такі:

термін "організація" використовується для позначення будь-якої компанії або іншої організації, що має систему управління, яка підлягає аудиту та сертифікації.

місце, це постійне місцезнаходження, де організація здійснює роботу або послугу.

тимчасове місце, це таке, яке створено організацією для виконання конкретної роботи або послуги протягом обмеженого періоду часу і яке не стане постійним місцем. (Наприклад, будівельний майданчик).

додаткові місця - нове місце або група місць, які будуть додані до існуючої мережі сертифікованих місць.

організація з кількома місцями організація, яка має кілька місць, визначається як організація, що має визначену централізовану функцію (далі - центральний офіс, але це не обов'язково штаб-квартира організації), у якій здійснюється планування, контроль або керування певної діяльності, а також мережа місцевих відділень або філій (місць), в яких повністю або частково здійснюється така діяльність.

2.3 В цій процедурі використовуються наступні скорочення:

ОССМ – орган з сертифікації систем менеджменту ТОВ «УКРСИСТЕМС»;

СКБХП – система керування безпечністю харчових продуктів;

СУЯ – система управління якістю продукції;

СЕУ – система екологічного управління;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 4	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

СУОЗіБП - система управління охороною здоров'я та безпекою праці;
ІСУ – інтегрована система управління;
НАССР – Hazard Analysis and Critical Control Points, НАССР — аналіз ризиків та критичні контрольні точки;
ОЗПБ – охорона здоров'я та безпека праці;
ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології.

3 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Відповідальним за визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління, що проводяться ОССМ є відповідальна особа, уповноважена на виконання такої функції в процесі сертифікації.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 В цій процедурі наведений порядок визначення тривалості та вартості робіт при проведенні аудиту та сертифікації систем управління заявників.

4.2 При визначенні тривалості та вартості робіт, ця процедура застосовується як рекомендована для визначення орієнтовної вартості робіт.

Оплата робіт з сертифікації систем управління здійснюється на підставі договорів (контрактів). Умовами договору (контракту) є перелік робіт з сертифікації та їх вартість.

4.3 При визначенні складу витрат і порядку калькулювання собівартості робіт з сертифікації ОССМ керується чинними нормативно-правовими документами бухгалтерського обліку.

5 ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ РОБІТ З СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ, СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ

5.1 Для визначення тривалості аудиту систем управління замовників різного розміру та складності діяльності ОССМ застосовуються вимоги IAF MD 5.

Для кожного замовника, ОССМ визначає час, потрібний для планування, а також для повного результативного завершення аудиту системи управління замовника.

При проведенні сертифікації системи екологічного управління є доречним ґрунтувати тривалість аудиту на дійсній кількості персоналу організації та на суті, кількості та серйозності аспектів навколишнього середовища типової організації у цьому промисловому секторі. В Додатку 2 даної процедури вказано приклади сполучення між виробничими секторами та категоріями складності аспектів навколишнього середовища.

При проведенні сертифікації системи охорони здоров'я та безпеки праці є доречним ґрунтувати тривалість аудиту на дійсній кількості персоналу організації та на суті, кількості та серйозності ризиків типової організації у цьому промисловому секторі. В Додатку 3 даної процедури приклади сполучення між виробничими секторами та категоріями складності ризиків в сфері охорони здоров'я та безпеки праці.

5.2 Тривалість аудиту систем управління замовника охоплює час аудиту на місці в приміщеннях замовника та час, що витрачається для діяльності з планування, аналізування документації, взаємодії з персоналом замовника та складання звіту поза місцем розташування замовника. При визначенні достатності часу аудиту, враховуються такі чинники:

- вимоги відповідного стандарту на системи управління;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 5
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

- складність заявника та його системи управління;
- технологічні і регуляторні обставини;
- результати будь-яких попередніх аудитів;
- розмір та кількість ділянок, їх географічне розташування та розгалуженість структури;
- ризики, пов'язані з продукцією, процесами або видами діяльності організації;
- будь-які види діяльності на умовах аутсорсингу, які охоплено галуззю системи управління;
- якщо аудит об'єднаний, спільний або інтегрований.

Примітка. Час, витрачений на подорож до та з ділянок, де проходив аудит, будь-які перерви не включається до розрахунку тривалості днів аудиту систем управління.

ОССМ погоджує з підприємством, на якому проводиться аудит, розрахунок та обґрунтування тривалості часу аудиту, план аудиту, який буде найкраще демонструвати повну галузь діяльності замовника. Тривалість аудиту розраховується враховуючи тлумачення таблиць 1-4 даної процедури (враховуючи відповідну систему управління) та рис. 1 (при сертифікації системи управління якістю).

5.3 Дійсна кількість персоналу замовника (персонал, що охоплений галуззю сертифікації системи управління) використовується як основа для розрахунку тривалості аудиту. Час, що використано будь-яким членом команди, який не призначений аудитором (технічні експерти, письмові та усні перекладачі, спостерігачі і аудитори-стажисти), не повинен зараховуватись у встановлений час аудиту.

Для СУОЗБП персонал повинен також включати персонал від підрядників і субпідрядників, які виконують роботу або пов'язані з роботою заходи, що знаходяться під контролем або впливом організації, і які можуть вплинути на результативність СУОЗБП організації.

→ О р г а н і з а ці й н и й р о з п о ді л →	Велика Проста	Велика Складна
	Розгалужена структура Незначна кількість процесів Повторювані процеси Вузька галузь	Розгалужена структура Багато процесів Широка галузь Неповторювані процеси Відповідальна за розробку
	Відправна точка Діаграми Часу Аудиту	
	Незначна кількість процесів Вузька галузь Повторювані процеси Мала Проста	Багато процесів Відповідальна за розробку Широка галузь Неповторювані процеси Мала Складна
→ Складність Системи Замовника →		

Рисунок 1 - Зв'язок між складністю та тривалістю аудиту

Пр.10-2025		Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3		Сторінок: 42	Сторінка: 6
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

5.5 Визначення тривалості аудита, використовуючи таблиці 1, 2, 3, 4 та рис. 1 не включає час для «аудиторів-стажистів» або час технічних експертів.

Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)	Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)
1-5	1.5	626-875	12
6-10	2	876-1175	13
11-15	2.5	1176-1550	14
16-25	3	1551-2025	15
26-45	4	2026-2675	16
46-65	5	2676-3450	17
66-85	6	3451-4350	18
86-125	7	4351-5450	19
126-175	8	5451-6800	20
176-275	9	6801-8500	21
276-425	10	8501-10700	22
426-625	11	>10700	Дотримується прогресія, наведена вище

Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)				Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)			
	Вис	Сер	Низ	Обм		Вис	Сер	Низ	Обм
1-5	3	2,5	2,5	2,5	626-875	17	13	10	6,5
6-10	3,5	3	3	3	876-1175	19	15	11	7
11-15	4,5	3,5	3	3	1176-1550	20	16	12	7,5
16-25	5,5	4,5	3,5	3	1551-2025	21	17	12	8
26-45	7	5,5	4	3	2026-2675	23	18	13	8,5
46-65	8	6	4,5	3,5	2676-3450	25	19	14	9
66-85	9	7	5	3,5	3451-4350	27	20	15	10
86-125	11	8	5,5	4	4351-5450	28	21	16	11
126-175	12	9	6	4,5	5451-6800	30	23	17	12
176-275	13	10	7	5	6801-8500	32	25	19	13
276-425	15	11	8	5,5	8501-10700	34	27	20	14

426-625	16	12	9	6	>10700	Дотримується прогресія, наведена вище
---------	----	----	---	---	--------	---------------------------------------

Примітка: Тривалість аудиту наведена для високої, середньої, низької та обмеженої складності аудитів.

Таблиця 3. Мінімальні нормативи трудомісткості робіт з сертифікації СУОЗБП ОССМ в залежності від дійсної кількості персоналу підприємства

Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)			Дійсна кількість персоналу	Час аудиту Етап 1 + Етап 2 (днів)		
	Вис	Сер	Низ		Вис	Сер	Низ
1-5	3	2,5	2,5	626-875	17	13	10
6-10	3,5	3	3	876-1175	19	15	11
11-15	4,5	3,5	3	1176-1550	20	16	12
16-25	5,5	4,5	3,5	1551-2025	21	17	12
26-45	7	5,5	4	2026-2675	23	18	13
46-65	8	6	4,5	2676-3450	25	19	14
66-85	9	7	5	3451-4350	27	20	15
86-125	11	8	5,5	4351-5450	28	21	16
126-175	12	9	6	5451-6800	30	23	17
176-275	13	10	7	6801-8500	32	25	19
276-425	15	11	8	8501-10700	34	27	20
426-625	16	12	9	>10700	Дотримується прогресія, наведена вище		

Примітка: Час аудиту вказаний для аудитів з високим, середнім та низьким ступенем складності ризику в сфері ОЗіБП.

5.6 У випадку розгалуженої структури (філії), коли застосовується вибірковість аудиту системи управління замовника, що охоплює однакові види діяльності на різних ділянках, ОС розробляє програму для вибіркового дослідження, щоб гарантувати належне проведення аудиту системи управління. Для СУОЗіБП, рішення щодо можливості застосування вибірки повинно ґрунтуватися на оцінюванні рівня ризиків ОЗіБП, пов'язаних з діяльністю та процесами, що проводяться у кожному місці розташування, що входить до сфери сертифікації. Записи щодо таких оцінювань та обґрунтування прийнятих рішень повинні бути надані ОССМ. Таке обґрунтування документується для кожного замовника, з використанням вимог IAF MD 1.

5.7 При визначенні тривалості аудиту інтегрованої системи управління враховуються вимоги IAF MD 11 і розділу 7 даної процедури.

6 ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ РОБІТ З СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМ КЕРУВАННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

6.1 Для визначення тривалості аудиту СКБХП замовників різного розміру та складності діяльності ОССМ застосовуються вимоги ISO 22003-1.

6.2 При отриманні заявки на сертифікацію СКБХП ОССМ, згідно Додатку 1, повинен точно визначити сферу сертифікації. Не дозволяється вилучати зі сфери сертифікації

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 8	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

діяльність, процеси, продукцію або послуги, якщо така діяльність, процеси, продукція або послуги можуть мати вплив на харчову безпеку кінцевої продукції, яку визначено у сфері сертифікації.

6.3 Під час визначення часу аудиту ОССМ повинен розглянути мінімальну тривалість проведення аудиту на місці для первинної сертифікації (таблиця 4) та врахувати наступні аспекти:

- вимоги ДСТУ ISO 22000, ISO 22000;
- категорії та підкатегорії харчового ланцюга (якщо сфера діяльності організації охоплює більше ніж одну категорію, розрахунок тривалості аудиту береться з найбільшої рекомендованої базової тривалості аудиту);
- складність діяльності клієнта (наприклад, кількість видів продукції та процесів, кількість лінійок продукції, кількість людей або тип і різноманітність завдань, що впливають на безпечність харчових продуктів, розробку продукції, внутрішні лабораторні випробування, санітарні умови) та його СКБХП;
- небезпечні фактори, пов'язані з продукцією, процесами та послугами організації;
- законодавчий та регуляторний контекст;
- будь-який аутсорсинг будь-якої діяльності, включеної до сфери сертифікації;
- зрілість та результативність СКБХП, тип аудиту (наприклад, первинний, наглядовий, позаплановий, повторний);
- результати будь-яких попередніх аудитів;
- розмір об'єкта, інфраструктура та кількість об'єктів, їх географічне розташування та сезонність;
- наявність декількох об'єктів;
- чи є аудит комбінованим, спільним або інтегрованим;
- метод проведення аудиту (наприклад, ІКТ та ступінь їх використання);
- рівень централізованого управління СКБХП;
- рівень автоматизації, закритості виробничих систем, використання технологій, механізації та трудомісткості;
- будь-яка мова або потреба в переклад.

6.4 При визначенні та документуванні необхідного часу аудиту, ОССМ визначає:

- час на підготовку до аудиту;
- мінімальну тривалість аудиту для кожного об'єкта для виїзного або дистанційного аудиту (таблиця 4);
- час для звітування та, якщо необхідно, проведення після аудиторських заходів;
- у разі необхідності проведення додаткових зустрічей (наприклад, оглядових зустрічей, координації, інструктажу аудиторської групи) може знадобитися збільшення часу на проведення аудиту;
- де це доречно та погоджено, час, необхідний для забезпечення результативного дистанційного аудиту або використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Час аудиту сертифікації СКБХП - час, потрібний на планування й повне та результативне виконання аудиту СКБХП організації-клієнта.

Тривалість аудиту сертифікації СКБХП - частина часу аудиту, що приділяють проведенню заходів аудиту, починаючи зі вступної наради до заключної наради включно.

Мінімальна тривалість аудиту включає аудити першого та другого етапів первинного сертифікаційного аудиту.

Тривалість аудиту не включає час на планування аудиту, підготовку до аудиту, проїзд до місця проведення аудиту та назад, подальші дії за результатами аудиту у разі виявлення невідповідностей, а також час роботи члена(ів) групи, не призначеного(их) аудитором(ами)

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 9	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

(наприклад, технічних експертів, перекладачів, спостерігачів, аудиторів, які проходять стажування, та укладачів звітів).

Кількість працівників, залучених до будь-якого аспекту безпечності харчових продуктів, виражається як кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості (FTE). Якщо організація використовує працівників позмінно та продукти та/чи послуги подібні, кількість FTE розраховують виходячи з кількості працівників основної зміни (охоплюючи сезонних працівників) плюс невиробничий персонал, який має вплив на безпечність харчових продуктів.

У випадках незвично великої кількості повторюваних змін або процесів, послідовне та узгоджене скорочення може бути застосоване на індивідуальній основі для кожної компанії в межах сфери сертифікації. Рішення та його обґрунтування ОССМ повинно бути задокументоване.

Примітка: З метою уникнення дублювання, у випадку наявності іншої, сертифікованої ОССМ відповідної системи управління, додатковий час не є необхідним. У випадку комплексного аудиту з залученням СКБХП, можливо зменшити час аудиту, за умови обґрунтування та документування такого зменшення.

6.5 У випадках, коли СКБХП інтегрована з іншою відповідною (релевантною) системою управління або системою безпечності харчових продуктів (FSS), можливе скорочення тривалості аудиту.

Комбінована тривалість аудиту визначається та реєструється наступним чином:

- розрахувати тривалість аудиту для кожної схеми окремо (включаючи обмеження схеми та дозволені скорочення);

- скласти тривалість аудиту разом;

- визначити ступінь скорочення, враховуючи, що максимальне скорочення може становити 20% від загальної тривалості аудиту. Діапазон скорочення на основі інтеграції становить від 0% до 20% і визначається рівнем інтеграції загальної бізнес-стратегії, аналізувань з боку керівництва, підходу до політики, цілей, систем, процесів, внутрішніх аудитів та результативних коригувальних дій для запобігання повторенню невідповідностей.

Примітка: "Відповідна (релевантна) система управління" означає систему якості або безпечності харчових продуктів, яка охоплює ті самі процеси, продукти та послуги.

6.6 Тривалість аудиту центральної функції дорівнює або є більшою за D_s . Тривалість аудиту на кожному об'єкті, що перевіряється, повинна дорівнювати або перевищувати половину D_s - загальну тривалість аудиту для цього об'єкта.

6.7 Розрахунок мінімальної тривалості первинного сертифікаційного аудиту СКБХП

Мінімальна тривалість первинного сертифікаційного аудиту для сертифікаційних аудитів СКБХП визначається як D_s , виражена в днях, яка розраховується з урахуванням Таблиці 4:

$$D_s = (T_D + T_H + T_{FTE}),$$

де

D_s – загальна тривалість аудиту;

T_D – базова тривалість аудиту об'єкта для (під)категорії та сфери сертифікації (включає одне дослідження НАССР), в аудито-днях;

T_H – кількість аудито-днів на додаткове дослідження НАССР;

T_{FTE} – кількість аудито-днів відповідно до кількості FTE працівників.

За наявності декількох категорій або підкатегорій для визначення D_s слід використовувати категорію або підкатегорію з найбільшим значенням T_D .

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 10	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

При розрахунку тривалості аудиту треба використовувати комбіновані параметри (дослідження НАССР, FTE) для всіх категорій/підкатегорій.

Якщо вимоги схеми охоплюють інші взаємопов'язані елементи (наприклад, належну сільськогосподарську практику (GAP), агрономічні), що підлягають аудиту разом з СКБХП, вони повинні бути включені до мінімальної тривалості аудиту.

Мінімум 50% від загальної тривалості аудиту має бути витрачено на аудит операційного планування безпечності харчових продуктів та виконання програм-передумов і заходів контролю.

Примітка. Операційне планування безпечності харчових продуктів не охоплює діяльність, пов'язану з розроблянням СКБХП, навчанням, контролем, аудитом, аналізуванням та поліпшуванням.

Таблиця 4. Змінні для розрахунку мінімальної тривалості первинного сертифікаційного аудиту СКБХП

Категорія чи підкатегорія	Базова тривалість аудиту об'єкта для (під)категорії та сфери сертифікації, в аудито-днях	Кількість аудито-днів на додаткове дослідження НАССР	Кількість аудито-днів відповідно до кількості FTE працівників
AI	1,0	0,25	Від 1 до 5 = 0 6 до 49=0,5 50 до 99=1,0 100 до 199=1,5 200 до 499=2,0 500 до 999=2,5 >1000=3
AII	1,0	0,25	
BI	1,0	0,25	
BII	1,0	0,25	
BIII	1,0	0,25	
CO	2,0	0,5	
CI	2,0	0,5	
CII	2,0	0,5	
CIII	2,0	0,5	
CIV	2,0	0,5	
D	1,0	0,5	
E	1,5	0,5	
FI	1,0	0,5	
FII	1,0	0,5	
G	1,5	0,25	
H	1,5	0,25	
I	1,5	0,5	
J	1,5	0,5	
K	2,0	0,5	

6.8 ОССМ проводить сертифікацію єдиної СКБХП щодо організації із розгалуженою структурою, якщо присутні такі умови:

- усі площадки здійснюють однакову діяльність і перебувають у межах однієї країни;
- усі площадки працюють під однією централізовано контрольованою та керованою СУБХП;
- на кожній діяльній протягом одного року до сертифікації було проведено внутрішній аудит;
- після сертифікації внутрішній аудит потрібно проводити на кожній площадці протягом терміну чинності сертифікації;

Пр.10-2025		Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3		Сторінок: 42	Сторінка: 11
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

- внутрішні аудити всіх площадок мають відповідати вимогам ДСТУ ISO 22000, ISO 22000 або еквівалентної системи;
 - дані, отримані під час аудиту окремих площадок, потрібно розглядати як ознаку всієї системи, і коригування потрібно впроваджувати відповідно.
- Процес вибірки описано в розділі 13 цієї процедури.

7 ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ АУДИТУ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

7.1 ОССМ визначив для себе стандартний підхід до аудиту інтегрованої системи управління.

7.2 Рівень інтеграції систем управління розглядається при розробці програми аудиту.

7.3 З метою визначення часу для ІСУ, що охоплює два або більше стандартів систем управління, наприклад А + В + С, ОС:

- а) розраховує необхідний час аудиту для кожного стандарту щодо системи управління окремо;
- б) розраховує відправну точку Т щодо тривалості аудиту ІСУ шляхом додавання суми окремих частин ($T = A + B + C$);
- с) налаштовує відправну точку почавши з урахуванням чинників, які можуть збільшити або зменшити час (Додаток 5), необхідний для проведення аудиту.

8 ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЗМІНУ ТРИВАЛОСТІ АУДИТУ

8.1 Під час визначення тривалості аудиту ОССМ повинен враховувати і фактори, що впливають на зменшення та збільшення людино-днів.

8.2 Фактори, що впливають на зменшення людино-днів включають, але не обмежені наступними:

- дуже мала ділянка відносно кількості персоналу (наприклад, тільки офісний комплекс);
- клієнт не є «відповідальним за розроблення» або інші стандартні елементи не охоплені сферою (тільки для системи управління якістю);
- сталість системи управління;
- комбінований аудит інтегрованої системи, що складається з двох або більше сумісних систем управління;
- попередня обізнаність із системою управління замовника (наприклад, вже сертифікована ОС на відповідність іншому стандарту), для СУОЗіБП це означає, що ця система вже сертифікована за іншою добровільною схемою СУОЗіБП;
- стан готовності замовника до сертифікації (наприклад, вже сертифікований або визнаний в іншій схемі 3-ї сторони). Для СУОЗіБП це означає, що клієнт вже підлягає періодичному аудиту національним урядовим органом відповідно до обов'язкової схеми державної сертифікації СУОЗіБП;
- високий рівень автоматизації (не застосовується для СУОЗіБП) ;
- якщо персонал включає досить багато людей, які працюють поза місцезнаходженням, наприклад, продавці, водії, персонал обслуговування, тощо, та можливо у значній мірі провести аудит відповідності їх діяльності системі за допомогою перевірки записів (не застосовується для СУОЗіБП);
- низька складність діяльності (не застосовується для СУОЗіБП) , наприклад:
- процеси, що включають схожу діяльність або діяльність, що повторюється (наприклад, тільки послугу);

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 12
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

- ідентичні види діяльності, що виконуються на всіх змінах з відповідним доказом еквівалентної продуктивності на всіх змінах, що ґрунтується на попередніх аудитах (внутрішні аудити та аудити ОССМ);

- якщо значна кількість персоналу виконує одну й ту саму просту функцію;
- наявність виключень вимог, встановлених в стандарті на систему управління;
- обмежена сфера поширення системи управління.

Примітка 1: Чинники, що зменшують час аудиту можуть використовуватись лише один раз для кожного розрахунку для кожної організації-клієнта.

8.3 Фактори, що впливають на збільшення людино-днів включають, але не обмежені такими:

- складна логістика, яка охоплює більше ніж одну будівлю або місцезнаходження де виконуються роботи;
- співробітники організації використовують декілька (більше одного) іноземних мов (вимагається перекладач або це перешкоджає окремим аудиторам працювати самостійно);
- дуже велика ділянка відносно кількості персоналу;
- висока ступінь регламентування (наприклад, продукти харчування, ліки, авіація та космос, ядерна енергія, тощо);
- система охоплює процеси надзвичайної складності або відносно велику кількість або неповторювані діяльності;
- діяльності, які вимагають відвідування тимчасових ділянок для підтвердження видів діяльності постійних ділянок(ки), чії системи управління є об'єктом сертифікації.

8.4 Всі ознаки системи замовника, процесів та продукції/послуги враховуються та проводяться коригування для тих чинників, які можуть обґрунтувати більший або менший час аудитора для результативного аудита.

8.5 Фактори, що впливають на збільшення тривалості аудиту тільки для СЕУ:

- більш висока чутливість навколишнього середовища, де розташований замовник, порівняно з типовим місцезнаходженням підприємств промислового сектора;
- точки зору зацікавлених сторін;
- непрямі аспекти, що вимагають збільшення часу аудитора;
- додаткові або незвичайні аспекти навколишнього середовища або регульовані умови для конкретного сектора;
- ризики виникнення аварій, що матимуть або можуть мати екологічні наслідки як результат інцидентів, аварій та потенційних надзвичайних ситуацій, попередні проблеми, пов'язані з навколишнім середовищем, що вже були вирішені організацією;
- функції або процеси, що виконуються на умовах аутсорсингу.

8.6 Фактори, що впливають на збільшення тривалості аудиту тільки для СУЯ:

- діяльність, яка розглядається як така, що має високу ступінь ризику (див. Додаток 4);
- функції або процеси, що виконуються на умовах аутсорсингу.

8.7 Фактори, що впливають на збільшення тривалості аудиту тільки для СУОЗіБП:

- точки зору зацікавлених сторін;
- рівень нещасних випадків і професійних захворювань вищий за середній для виробничого сектору;
- якщо на території об'єкту організації присутні представники громадськості (наприклад, лікарні, школи, аеропорти, порти, вокзали, громадський транспорт);
- організація стикається з судовими процедурами, пов'язаними з ризиками ОЗіБП (залежно від ступеня тяжкості та впливу відповідного ризику);
- тимчасова велика кількість представників (суб)підрядних компаній та їхніх працівників, що спричиняють збільшення складності або ризиків, пов'язаних з ОЗіБП

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 13
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

(наприклад, періодичні зупинки чи капітальний ремонт нафтопереробних заводів, хімічних підприємств, сталеливарних заводів та інших великих промислових комплексів);

-у випадках присутності небезпечних речовин у кількостях, що піддають завод ризику виникнення серйозних промислових аварій, відповідно до застосовних національних правил та / або документації з оцінки ризику;

- організація з об'єктами, включеними до сфери застосування в інших країнах, ніж країна, де розміщується основне місце розташування (якщо законодавство та мова цих країн не є добре відомі).

8.8 Фактори, що впливають на зменшення тривалості аудиту тільки ІСУ включають в себе, але не обмежуються наступним:

а) Ступінь інтеграції систем управління організації;

б) Здатність персоналу організації відповідати на запити, що стосуються стандарту більше ніж однієї системи управління; та

с) Наявність аудиторів, компетентних для проведення аудиту відповідно до більше ніж одного стандарту щодо системи управління.

Примітка. Аудит ІСУ може призвести до збільшення часу, але там, де такий аудит призводить до зменшення часу, зазначене зменшення не повинне перевищувати 20 % від відправної точки Т.

8.9 Фактори, що впливають на збільшення тривалості аудиту тільки ІСУ включають в себе, але не обмежуються наступним:

а) Складність аудиту ІСУ, порівняно з аудитами однієї системи управління.

б) повідомити клієнта про те, що тривалість аудиту ІСУ ґрунтується на задекларованому рівні інтеграції системи управління організації та підлягає внесенню змін на підставі того, що підтверджує рівень інтеграції під час етапу 1 та наступних аудитів.

Цифра відправної точки для розрахунку та обґрунтування її збільшення або зменшення повинне бути задокументовано.

9 ТИМЧАСОВІ ДІЛЯНКИ

9.1 У випадках, коли замовник надає продукт(цію) або послугу(ги) на тимчасових ділянках, такі ділянки включаються в програму та план аудиту.

9.2 Потреба у відвідуванні таких ділянок та розмір вибірки має ґрунтуватися в кожному конкретному випадку шляхом оцінки ризиків неспроможності системи управління якістю замовника управляти продукцією або послугою, що виробляється, або система екологічного управління управляти аспектами навколишнього середовища та впливами, пов'язаними з діяльністю замовника (вибірка відібраних ділянок повинна представляти коло потреб у компетентності замовника та різноманітність послуг, враховуючи розміри та типи діяльностей та різні етапи виконання проектів та пов'язаних аспектів та впливів навколишнього середовища), або неспроможності СУОЗіБП управляти ризиками охорони здоров'я та безпеки праці, пов'язаними з діяльністю клієнта (вибірка відібраних ділянок повинна відображати сферу сертифікації клієнта, розміри та види діяльності і процеси, тип загроз, пов'язаних з цим, а також пов'язані з ними ризики ОЗБП та етапи проектів, що виконуються).

9.3 Згідно плану аудиту, аудиторською групою ОССМ проводиться аудит на місці таких тимчасових ділянок. Проте, за рішенням ОССМ і позитивними результатами попередніх аудитів, при проведенні наступних аудитів, можливо прийняти до уваги результати попередніх аудитів тимчасових ділянок та замінити аудит на місці на:

- співбесіди або наради щодо ходу роботи з замовником та/або особисто з його споживачем, або за допомогою телеконференції;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 14
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

- аналізування документації діяльності тимчасових ділянок;
- дистанційний доступ до електронних ділянок, які містять записи або іншу інформацію, яка є доречною для оцінювання системи управління та тимчасової ділянки(нок);
- використання інших технологій, які уможливають проведення дистанційного аудита.

Для СУОЗіБП, вищезазначені методи можна розглядати як альтернативи для заміни лише тих частин аудитів на місці, які не пов'язані із спостереженням за управлінням процесом та іншим управлінням ризиками СУОЗіБП.

9.4 У кожному конкретному випадку метод аудиту тимчасових ділянок документується та обґрунтовується стосовно його результативності.

10 ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ НАГЛЯДОВИХ АУДИТІВ

10.1 ОССМ здійснює періодичне наглядання за сертифікованою системою управління протягом терміну дії сертифіката, через встановлені проміжки часу, для підтвердження того, що об'єкти аудиту, система управління яких була сертифікована, продовжують відповідати вимогам сертифікації.

10.2 Тривалість наглядового аудиту для конкретної організації під час первинного циклу сертифікації визначається згідно часу, витраченому на первинний сертифікаційний аудит (етап 1 + етап 2), у загальній кількості часу, що витрачається на наглядання щорічно, у кількості 1/3 часу, що витрачено на первинний сертифікаційний аудит.

10.3 Запланована тривалість наглядового аудиту переглядається час від часу, щонайменше при кожному наглядовому аудиті, та завжди під час повторної сертифікації для врахування змін в організації, сталості системи управління, тощо.

10.4 Для СКБХП мінімальна тривалість наглядового аудиту становить не менше третини тривалості первинного сертифікаційного аудиту, але не менше 1 дня аудиту (0,5 дня аудиту для категорій А та В).

11 ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ ПОВТОРНОГО АУДИТУ (РЕСЕРТИФІКАЦІЇ)

11.1 Тривалість повторного (ресертифікаційного) аудиту розраховується на підставі актуальної інформації про замовника та, зазвичай, дорівнює приблизно 2/3 часу, який би вимагався для первинного сертифікаційного аудиту (етап 1 + етап 2) організації, якщо такий первинний аудит проводився б на час ресертифікації.

11.2 Порядок проведення повторної перевірки і оцінювання системи управління об'єкта аудиту визначає ОС в кожному конкретному випадку з урахуванням результатів наглядання за сертифікованою системою управління і наявності претензій та рекламаций до діяльності об'єкта аудиту. Метою повторного аудиту — є підтвердження постійної відповідності і результативності системи управління об'єкта аудиту в цілому і постійну доречність і застосовність до галузі сертифікації.

11.3 При визначенні тривалості ресертифікаційного аудиту повинна враховуватися дієвість системи управління протягом періоду сертифікації і включати перевірку висновків попередніх наглядових аудитів.

11.4 Діяльність з ресертифікаційного аудиту може потребувати перевірку етапу 1 в ситуаціях, коли були істотні зміни в системі управління замовника або в галузі якої вона функціонує (зміни в законодавстві). Обґрунтовані рішення приймає ОССМ в кожному конкретному випадку.

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 15	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

11.5 У разі наявності декількох ділянок або сертифікації на відповідність декільком стандартам системи управління, при плануванні аудиту повинен забезпечуватися відповідний обсяг аудиту на місці, щоб забезпечити довіру до сертифікації.

11.6 Для СКБХП мінімальна тривалість повторного сертифікаційного аудиту становить не менше двох третин тривалості первинного сертифікаційного аудиту, але не менше 1 дня аудиту (0,5 дня аудиту для категорій А та В).

12 ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ НАСТУПНИХ ЦИКЛІВ СЕРТИФІКАЦІЇ

Для наступних циклів сертифікації ОССМ, в залежності від кожного конкретного випадку, може розробляти індивідуальні програми наглядання та сертифікації. Якщо такі програми не розроблені, то тривалість аудиту розраховується згідно п. 10 та п. 11 даної процедури.

13 ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТРИВАЛОСТІ АУДИТУ

За результатами визначення тривалості аудиту систем менеджменту відповідальною особою, уповноваженою на виконання даної функції в процесі сертифікації згідно Пр.08-2025 «Управління компетентністю персоналу», складається «Протокол визначення тривалості аудиту» (Ф01.Пр.10, Додаток 6).

«Протокол визначення тривалості аудиту» (Ф01.Пр.10, Додаток 6) затверджується керівником ОССМ та надається (надсилається) на погодження заявнику.

14 ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ВИБІРКИ

14.1 Загальні принципи процесу

14.1.1 Критерії вибору організації за зразком

Процеси на всіх місцях відбуваються, в основному, аналогічно за подібними методами та процедурами. Якщо деякі з місць, що розглядаються, проводять аналогічні, але менше, ніж інші процеси, вони можуть бути придатними на включення до сертифікації кількох місць за умови, що місця, які здійснюють більшість процесів, або критичні процеси, будуть піддаватись повному аудиту.

Організації, які ведуть свій бізнес через пов'язані процеси в різних місцях можуть бути придатними для обрання за зразком, за умови, що всі інші положення цього документа будуть виконані. У разі, якщо процеси у кожному місці не схожі, але зрозуміло, що пов'язані між собою, план обрання зразку включає як мінімум один приклад кожного процесу, що проводиться організацією (наприклад, виготовлення компонентів в одному місці, збірка тих самих компонентів - тією ж компанією в декількох інших місцях).

Система управління організації знаходиться під централізованим контролюючим та адміністративним планом і піддається централізованому аналізу з боку керівництва. Всі відповідні місця (в тому числі центральна функція управління) охоплені програмою внутрішнього аудиту організації і всі перевірені у відповідності з цією програмою до того, як орган сертифікації почне свій аудит.

Має бути продемонстровано, що центральний офіс організації створив систему управління згідно з відповідним стандартом системи управління в рамках його аудиту і що вся організація відповідає вимогам стандарту. Це має включати врахування відповідного регулювання.

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 16	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

Організація має продемонструвати свою здатність збирати та аналізувати дані (включаючи, але не обмежуючись перерахованим нижче) з усіх місць, у тому числі центрального офісу з його повноваженнями, а також продемонструвати свої повноваження і здатність ініціювати організаційні зміни, у разі потреби:

- Система документування та зміни до системи;
- Аналіз з боку керівництва;
- Скарги;
- Оцінювання коригувальних дій;
- Планування внутрішнього аудиту та оцінка результатів;
- Зміна аспектів і пов'язаних з ними наслідків для СЕУ;
- Різні законодавчі вимоги.

4.1.5 Не всі організації, що відповідають визначенню "організації з кількома місцями" можуть бути придатними для обрання за зразком.

14.1.2 Зобов'язання ОССМ

До початку процесу аудиту, ОССМ надає інформацію організації щодо застосування цієї процедури та відповідних стандартів щодо системи управління. Перед початком процесу аудиту, ОССМ інформує організацію, що сертифікат не буде виданий, якщо під час первинного аудиту будуть виявлені невідповідності.

ОССМ забезпечує те, щоб первинний перегляд договору визначив складність і масштаб діяльності, які охоплені системою управління та підлягають сертифікації і будь-які відмінності між місцями, в якості основи для визначення рівню обрання зразка.

ОССМ визначає центральну функцію організації, з якою він має угоду юридичної сили щодо надання сертифікації.

В кожному окремому випадку, ОССМ перевіряє в якій мірі місця організації здійснюють суттєво аналогічні процеси відповідно до одних і тих самих процедур та методів. Тільки після позитивної експертизи з боку ОССМ, що всі місця, які пропонуються для включення до здійснення дій у кількох місцях відповідають вимогам цього документу, може застосовуватись процедура обрання зразку до окремих місць.

Якщо всі місця сервісної організації, де виконується діяльність, що підлягає сертифікації не готові бути представленими для сертифікації в один і той самий час, тоді організація зобов'язана напередодні інформувати ОССМ щодо місць, які вона хоче щоб були включені до сертифікації і ті, які повинні бути виключені.

14.1.3 Аудит

ОССМ розроблено цю процедуру щоб тримати справи аудитів в рамках процедури для кількох місць. Процедура встановлює яким чином ОССМ задовольняється тим, що одна система управління регулює діяльність на всіх місцях, і що вона насправді застосовується до всіх місць, а також, що всі критерії для організації будуть виконані. Ця вимога також стосується і системи управління, де використовуються електронні документи, керування процесами або інші електронні процеси. ОССМ документує обґрунтування застосування методу оцінювання організації з кількома місцями.

Якщо більше ніж одна аудиторська група приймає участь в аудиті або нагляді за мережею, ОССМ призначає єдиного керівника аудиту, який відповідає за консолідацію отриманих даних з усіх аудиторських груп та готує зведений звіт.

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 17	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

14.1.4 Невідповідності

У разі виявлення невідповідностей, як це визначено в ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1, у будь-якому з окремих місць, чи то за допомогою внутрішнього аудиту організації чи від аудиту з боку ОССМ, проводиться розслідування для визначення можливих порушень в інших місцях. ОССМ вимагає від організації розгляду невідповідностей з метою визначення чи вказують вони на недоліки загальної системи і чи є наслідки для інших місць. У разі виявлення даного, повинна бути впроваджена коригувальна дія, а також має бути підтвердження як в центральному офісі, так і на окремих вражених місцях. Якщо виявляється не здійснення цього, організація повинна бути в змозі продемонструвати ОССМ виправдання щодо причин обмеження його коригувальних дій.

ОССМ вимагає докази цих дій і підвищує частоту обрання зразків та/або розмір зразка, поки він не буде задоволений тим, що контроль відновлено.

На момент прийняття рішення, якщо будь-яке місце має невідповідність, як це визначено в стандарті ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1, ОССМ відмовляє у сертифікації для всієї мережі перерахованих місць, до моменту впровадження задовільної коригувальної дії.

Не допускається щоб з метою подолання перешкод існування невідповідності в одному місці, організація в процесі сертифікації виключає зі сфери "проблемне" місце. Таке виключення може бути лише погоджено заздалегідь.

14.1.5 Документи щодо сертифікації

Документи щодо сертифікації можуть бути видані і охоплювати кілька місць за умови, що на кожному місці, яке включено в область сертифікації, було проведено індивідуальний аудит з боку ОССМ, або аудит з використанням підходу обрання зразка, що викладено у цьому документі.

ОССМ надає документи щодо сертифікації сертифікованому клієнту будь-яким способом на свій вибір. Такі документи щодо сертифікації повинні відповідати в усіх відношеннях стандарту ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1.

Ці документи містять щонайменше:

- найменування та адресу центрального офісу організації, а також перелік всіх місць, на які поширюються документи щодо сертифікації.

- сфера сертифікації включає дані про те, що сертифікований вид діяльності виконується мережею місць, що зазначено у переліку. Якщо сфера сертифікації місць видається лише в рамках загальної сфери організації, її застосовність до всіх місць чітко формулюється.

У разі включення в сферу тимчасових місць, такі місця визначаються як тимчасові у документах щодо сертифікації.

Документи щодо сертифікації можуть бути видані організації для кожного місця, що охоплено сертифікацією, але за умови, що вони будуть містити ту ж сферу, або під-сферу цієї сфери, та буде містити чітке посилання на основні документи щодо сертифікації.

Документація щодо сертифікації відкликається в повному обсязі, якщо центральний офіс або будь-яке із місць, не виконує необхідні заходи для підтримки сертифікації.

Перелік місць зберігається ОССМ в актуалізованому стані. З цією метою, ОССМ вимагає від організації, щоб вона інформувала його про закриття будь-якого з місць, які охоплює сертифікація. Ненадання такої інформації розглядається ОССМ як зловживання сертифікацією та приводить до призупинення дії сертифіката до моменту виявлення обставин та врегулювання випадку.

Додаткові місця можуть бути додані до існуючої сертифікації в результаті діяльності з нагляду або повторної сертифікації або розширення сфери.

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 18
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

14.2 Відбирання зразку

14.2.1 Методологія

Зразок ґрунтується частково на вибіркових факторах, зазначених нижче, і частково не вибіркових і забезпечує представницьку відбірку ряду різних місць, що будуть обрані, без виключення випадкового елемента відбирання.

Для СКБХП вибірка повинна бути частково вибірковою, частково випадковою, і в результаті має бути відібраний репрезентативний діапазон різних об'єктів, що гарантує, що всі процеси, охоплені сферою сертифікації, будуть перевірені.

Щонайменше 25% зразка обирається у випадковому порядку.

Враховуючи нижченаведені положення, залишок відбирається таким чином, щоб відмінності між обраними місцями на період дії сертифікату була як можна більшою.

Обрання місця може включати, серед іншого, такі аспекти:

- Результати внутрішніх аудитів місць та аналізування з боку керівництва або попередні сертифікаційні аудити;
- Записи про скарги, вилучення/відкликання продукції та інші відповідні аспекти для впровадження коригувальних дій;
- Зміни в характеристиках об'єкту;
- Інші відповідні зміни з часу останнього аудиту;
- Значні варіації у розмірі місць;
- Варіації у робочих графіках та робочих процедурах;
- Складність системи управління та процесів, що запроваджені на місцях;
- Зміни з моменту останнього сертифікаційного аудиту;
- Зрілість системи управління та знання організації;
- Екологічні питання та ступінь аспектів і пов'язаних з ними наслідків для системи екологічного керування (СЕК);
- Відмінності в культурі, мові та нормативних вимогах;
- Географічна розпорошеність.

Цей вибір здійснюється після того, як аудит в центральному офісі було завершено. Центральний офіс інформується про місця, які будуть включені до вибірки.

14.2.2 Розмір зразка

В рамках аудиту та сертифікації організації з кількома місцями, ОССМ визначає який саме зразок потрібно обрати під час аудиту місць.

Для СКБХП ОССМ повинен продемонструвати, що вибірковість об'єктів не перешкоджає результативному проведенню аудиту. У разі застосування вибірки з декількох об'єктів, ОССМ повинен обґрунтувати та задокументувати це обґрунтування, виходячи з таких умов:

- об'єкти працюють в рамках однієї централізовано контрольованої та адміністрованої СКБХП;
- об'єкти, що підлягають вибірці, є подібними (підкатегорія харчового ланцюга, географічне розташування, процеси та технології, розмір та складність, регуляторні та законодавчі вимоги, вимоги замовника, ризики для безпечності харчових продуктів та заходи контролю);
- центральна функція є частиною організації, чітко визначена і не передана на субпідряд зовнішній організації;
- всі об'єкти мають юридичний або договірний зв'язок з центральною функцією;
- центральна функція має організаційні повноваження щодо визначення, створення та підтримки СКБХП;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 19
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

- всі об'єкти підпадають під дію програми внутрішнього аудиту організації та пройшли аудиторську перевірку;
- виявлені під час аудиту на об'єкті невідповідності вважаються показовими для всієї СКБХП, і відповідно до них впроваджуються коригувальні заходи на усіх об'єктах;
- центральна функція відповідає за забезпечення збору та аналізу результатів оцінки дієвості та скарг клієнтів з усіх об'єктів;

- СКБХП організації підлягає аналізуванню з боку центрального керівництва;

- центральна функція має повноваження ініціювати постійне поліпшення СКБХП.

5.2.2 ОССМ документує та зберігає данні з обрання зразку по кільком місцям для кожної заявки, аргументуючи тим самим, що він діє у відповідності з цим документом.

5.2.3 ОССМ застосовує наступні розрахунки для визначення кількості місць

Мінімальна кількість місць, яку необхідно відвідати під час кожного аудиту СУЯ, СЕУ, СУОЗІБП, GMP:

- Первинний аудит: розмір зразка повинен дорівнювати квадратному кореню з кількості віддалених місць:

$(y = \sqrt{x})$ з округленням до верхнього цілого числа.

- Наглядовий аудит: розмір щорічного зразка повинен дорівнювати квадратному кореню з кількості віддалених місць з коефіцієнтом 0.6

$(y = 0.6 \sqrt{x})$ з округленням до верхнього цілого числа.

- Аудит повторної сертифікації: розмір зразка повинен бути таким самим, як і для первинного аудиту. Тим не менш, у разі коли система управління довела свою результативність протягом трьох років, розмір зразка може бути зменшено на фактор 0.8, тобто:

$(y = 0.8 \sqrt{x})$ з округленням до верхнього цілого числа.

Мінімальна кількість місць, яку необхідно відвідати під час кожного аудиту СКБХП:

- Для категорій А та В дозволяється використання вибірки з кількох об'єктів. Вибірка може бути застосована до організацій з кількома об'єктами, при цьому мінімальний розмір вибірки повинен дорівнювати квадратному кореню із загальної кількості об'єктів:

$(y = \sqrt{x})$ з округленням до найближчого цілого числа.

- Використання вибірки з декількох об'єктів дозволяється для категорій F і G, і тільки для потужностей з повторним нагріванням (наприклад, кейтеринг для заходів, кав'ярні, паби) для категорії Е і тільки для потужностей з обмеженою підготовкою або приготуванням їжі (наприклад, розігрівання, смаження). Для організацій, що мають 20 або менше об'єктів, аудит проводиться на всіх об'єктах. Для організацій, що мають більше 20 об'єктів, мінімальна кількість об'єктів для вибірки становить 20 плюс квадратний корінь із загальної кількості інших постів:

$y = 20 + \sqrt{(x - 20)}$, округлений до найближчого цілого числа.

Це стосується первинної сертифікації, наглядових та ресертифікаційних аудитів.

Використання вибірки з декількох об'єктів не дозволяється для будь-яких інших категорій харчового ланцюга.

ОССМ визначає рівні ризиків щодо застосованої вище діяльності в рамках своєї системи управління.

ОССМ проводить аудит у центральному офісі під час кожного аудиту первинної сертифікації та повторної сертифікації і принаймні щорічно в рамках нагляду.

Розмір або частота зразка збільшується ОССМ, у разі коли аналіз ризиків діяльності, яка охоплюється системою управління, що підлягає сертифікації, вказує на особливі обставини, щодо таких факторів, як:

- Розмір місць та кількість працівників (наприклад, більше 50 співробітників на місці);
- Складність або ступень ризику діяльності та системи управління;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління		
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 20	
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.			

- Варіації у робочих методах (наприклад, робочий графік);
- Варіації у діяльності;
- Значимість та ступінь аспектів і пов'язаних з ними наслідків для СЕУ;
- Записи скарг та інші доречні аспекти коригувальних та запобіжних дій;
- Будь-які багатонаціональні аспекти;
- Результати внутрішніх аудитів та аналізу з боку керівництва.

У разі коли організація має ієрархічну систему філій (наприклад, головний (центральный) офіс, національні відділення, регіональні відділення, місцеві відділення), модель обрання зразка для первинного аудиту, як це визначено вище, відноситься до кожного рівня.

Наприклад:

1 головний офіс - перевіряється під час кожного циклу аудиту (первинний або нагляд або повторна сертифікація)

4 національні відділення - зразок = 2, з них мінімум 1 навмання

27 регіональних відділень - зразок = 6, з них мінімум 2 навмання

1700 місцевих відділень - зразок = 42, з них мінімум 11 навмання.

14.2.3 Додаткові місця

При надходженні заявки щодо приєднання нової групи місць до вже сертифікованої мережі кількох місць, кожна нова група місць розглядається як незалежна група для визначення розміру зразка. Після включення нової групи до сертифікату, нові місця додаються до попередніх для визначення розміру зразка під час майбутнього нагляду або аудиту повторної сертифікації.

14.3 Документування визначення розміру вибірки

За результатами визначення тривалості аудиту систем менеджменту відповідальною особою, уповноваженою на виконання даної функції в процесі сертифікації згідно Пр.08-2025 «Управління компетентністю персоналу», складається «Протокол визначення розміру вибірки» (Ф02.Пр.10, Додаток 7).

«Протокол визначення розміру вибірки» (Ф02.Пр.10, Додаток 7) затверджується керівником ОССМ та надається (надсилається) на погодження заявнику.

15 ВАРТІСТЬ РОБІТ З СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

Оплата робіт з сертифікації здійснюється на підставі договорів.

Формування вартості робіт сертифікації здійснюється на основі норм часу на їх виконання (трудомісткості) та собівартості одного людино-дня (далі – людино-день). Базою для формування собівартості людино-дня є розрахункові фінансові показники по ТОВ «УКРСИСТЕМС».

Розрахунок собівартості людино-дня змінюється в разі зміни законодавства або розміру витрат, що впливають на собівартість (збільшення мінімальної заробітної плати, зміна тарифів на оплату енергоносіїв та інше).

Вартість робіт з сертифікації систем управління складається з вартості окремих робіт, що виконуються згідно з порядком проведення сертифікації, а саме:

- приймання, вхідного контролю, реєстрації заявки;
- розгляду заявки і поданих документів;
- прийняття рішення щодо заявки, призначення групи аудиторів та визначення осіб, які приймають рішення щодо надання сертифікації;

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 21
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

- складання програми аудиту;
- проведення аналізу поданої інформації та документації;
- оформлення висновку щодо попереднього оцінювання системи управління;
- складання плану аудиту та інформування про це заявника;
- проведення перевірки Заявника на місці;
- аналізу зібраних матеріалів і складання звіту за результатами аудиту;
- прийняття рішення щодо видачі сертифікату;
- видача сертифікату/відмова у видачі сертифікату;
- оформлення програми наглядового аудиту;
- наглядовий аудит та повторне оцінювання;
- розширення та внесення змін до галузі сертифікації;
- призупинення, скасування та скорочення галузі сертифікації.

Вартість робіт з сертифікації встановлюється ОССМ.

Перелік робіт з сертифікації систем управління, що виконується ОССМ та нормативи їх трудомісткості наведені в таблиці 4 даної процедури.

Таблиця 5. Нормативи трудомісткості

№ п/п	Найменування робіт	Трудомісткість людино-день
1	Подача заявки	
1.1	Приймання, вхідний контроль, реєстрація заявки	0,4
1.2	Розгляд заявки керівником та передача її до відповідального	0,1
1.3	Розгляд заявки та документів, що додаються до заявки	1,5
1.4	Підготовка рішення	0,5
1.5	Призначення групи аудиторів та визначення осіб, які приймають рішення щодо надання сертифікації. Підготовка та укладання договорів із заявником на проведення робіт. Складання програми аудиту	2,0
1.6	Підготовка рішення щодо повернення заявки в разі виявлення невідповідностей (неправильне оформлення документів, недостатність наданої інформації)	0,5
1.7	Повторний розгляд документів та інформації, що додаються до заявки (в разі повернення заявки)	1,0
2	Попередня оцінка системи управління – I етап аудиту	
2.1	Проведення аналізу наданої заявником документації групою аудиторів	X ¹⁾²⁾
2.2	Підготовка звіту	2,0
2.3	Повернення заявнику документів на доопрацювання (в разі негативних результатів попереднього оцінювання)	0,5
2.4	Повторне проведення аналізу наданої заявником інформації та документації призначеною групою аудиторів, підготовка звіту. Підготовка та укладання додаткової угоди із заявником	3,0
3	Проведення перевірки на місці – II етап аудиту	

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 22
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		

3.1	Розробка програми, плану аудиту, підготовка необхідних робочих документів, визначення терміну перевірки. Погодження плану аудиту із заявником. Затвердження плану аудиту керівником ОССМ	3,0
3.2	Проведення аудиту заявника на місці групою аудиторів	X ¹⁾²⁾
3.3	Аналіз зібраних матеріалів, складання звіту про результати аудиту	5,0
4	Прийняття рішення щодо видачі сертифікату	
4.1	Аналізування всієї отриманої інформації для прийняття рішення	1,0
4.2	При позитивному рішенні оформлення та видача сертифікату відповідності. В разі відмови - підготовка та видача заявнику рішення щодо відмови в видачі сертифікату	0,5
4.3	Реєстрування сертифікату відповідності в Реєстрі ОССМ	0,5
4.4	Укладання ліцензійної угоди	0,5
5	Розроблення програми наглядового аудиту	1,5
6	Призупинення дії сертифікату відповідності та дії ліцензійної угоди	0,4
7	Інформування зацікавлених сторін про призупинення сертифікації	1,0
8	Визначення термінів виконання коригувальних заходів	1,0
9	Контроль виконання коригувальних заходів	2,0
10	Скасування дії сертифіката відповідності і розірвання ліцензійної угоди в разі невиконання заявником коригувальних заходів	0,4

Примітки:

¹⁾ – помножується на кількість аудиторів

²⁾ – в залежності від таблиць 1, 2, 3

Пр.10-2025	Процедура. Визначення тривалості та вартості робіт з сертифікації систем управління	
Редакція: 3	Сторінок: 42	Сторінка: 23
Ця Процедура є власністю ТОВ «УКРСИСТЕМС». Копіювання, тиражування, розповсюдження без дозволу директора ТОВ «УКРСИСТЕМС» заборонено.		